

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА МАРКЕТИНГУ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ**

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИМ БІЗНЕСОМ**

МАТЕРІАЛИ

**XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих вчених
26 вересня 2024 р.**

Рекомендовано до друку
вченою радою ННІ
Маріупольського державного
університету
(протокол № 3 від 25.10.2024 р.)

Київ 2024

УДК 338.48:658(043)

ББК 65.43

Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом:
Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і
молодих вчених 26 вересня 2024 р. – Укл.: Балабаниць А.В., Горбашеська М.А., Горюнова
К.А., Рібейро Рамос О.О., та інш.; за заг. редакцією д.е.н., професора Балабаниць А.В., Київ:
МДУ, 2024. – 142 с.

Сфера туризму та готельно-ресторанного бізнесу є однією з найбільш динамічних галузей сучасної економіки, що зазнає постійних змін через технологічний прогрес, глобалізацію та зміну поведінкових моделей споживачів. Матеріали конференції, що висвітлюють нові підходи до управління, використання інноваційних технологій, впровадження стійких практик, є актуальними як для наукової спільноти, так і для практиків галузі.

На конференції розглянуто актуальні питання державного регулювання та інтеграції України до світового простору в галузі туризму. Розкрито актуальні проблеми менеджменту та маркетингу, планування та прогнозування діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Проаналізовано науковий базис новітніх технологій в галузі туризму.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми розвитку туристичної та готельно-ресторанної сфери України і світу.

© Автори текстів, 2024 р.

© МДУ, 2024 р.

З огляду на підвищення інтересу до зимового відпочинку, гірськолижні курорти можуть стати потужним драйвером у розвитку туристичної індустрії, сприяючи економічному зростанню країни та збільшенню туристичного потоку.

Екотуризм цієї місцевості дивує своїм різноманіттям екологічних подорожей. Туристи можуть відвідати місцеві екосистеми, брати участь у піших походах, насолоджуватися дикою природою та знайомитися з траціями народу. [2]

Розглядаючи оздоровчий туризм, варто зазначити, що Сакартвело славиться термальними джерелами та санаторіями, які пропонують лікування мінеральними водами і грязями. Напряма має великі перспективи для подальшого розвитку завдяки зростанню попиту на медичний та рекреаційний туризм. Підвищений інтерес до здорового способу життя та пошуку природних і традиційних методів лікування сприяють зростанню просування оздоровчого туризму. Тож країна продовжує залишатися важливим осередком оздоровчого туризму, поєднуючи природні багатства, традиції та сучасні медичні технології.

Ніяк неможливо обійтися без гастрономічного туризму. Сакартвельська кухня є невід'ємною частиною туристичного досвіду. Туристи приїжджають, щоб спробувати місцеві страви, такі як шашлик, хінкалі, хачапури та інші кулінарні шедеври, які відображають культуру й традиції народу. [3]

Отже, Сакартвело є країною з великим потенціалом для туристичної індустрії, завдяки своїм природним ресурсам, культурним спадщинам та унікальним традиціям гостинності. Розвиток різних напрямів туризму відкриває нові можливості для залучення туристів та сприяє економічному зростанню регіону.

Література:

1. Відпочинок у Грузії. URL: <https://www.silpovoyage.ua/uk/gruziya/info>
2. Ecotourism in Georgia. URL: <https://mygeotrip.com/ru/екотуризм-в-грузии>
3. Види та напрямки туризму в Грузії. Популярні види туризму в Грузії. URL: <https://glonasstravel.com/destination/strany-i-goroda/gruziya/>
4. Розвиток і розміщення рекреаційного комплексу Грузії. URL: <https://referatss.com.ua/work/rozvitok-i-rozmishhennja-rekreacijnogo-kompleksu-gruzii/>

ПЕТРИК І.В., PhD з економіки,
доцент кафедри раціонального природокористування
та охорони навколишнього середовища
Маріупольського державного університету, м.Київ
СЕРДЮК С.А., студент ОС «Магістр»
спеціальності 101 «Екологія»
Маріупольського державного університету, м.Київ

РОЗВИТОК СТАЛОГО ТУРИЗМУ НА ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЯХ В УМОВАХ ВІЙНИ

Проблема сталого розвитку є ключовою для всіх галузей та сфер в цивілізованих країнах світу, адже це дозволяє досягти збалансованості між економічним зростанням та відновленням екосистем. Туристична галузь не стоїть осторонь від процесу сталого розвитку. Так, з початку 90-х років ХХ століття набув широкого використання термін «сталий туризм» («стійкий туризм»), що дозволило вивести туристичну галузь на новий рівень. Головна ідея сталого туризму полягає в турботі та раціональному (розумному) ставленні до територій, які використовуються в туристичній галузі, адже основний ресурс туризму – це незмінне природне навколишнє середовище.

В основі функціонування та розвитку сталого туризму покладені відповідні принципи:

Принцип охорони довкілля – дозволяє мінімізувати збитки в процесі туристичної діяльності, проводити екологічний нагляд за станом туристичного освоєння територій;

Принцип контрольованого використання технологій туристичного обслуговування – раціональне використання раціоавтотранспорту, енергії, питної води тощо;

Принцип соціальної справедливості щодо місцевих громад – означає, що прибуток та інші блага, отримані від туризму, мають розподілятися з урахуванням інтересів місцевого населення;

Принцип естетичної гармонії туристичного природокористування – полягає в органічній інтеграції туризму в історично сформоване середовище і зберігання унікального та своєрідного стану кожної місцевості.

Варто зазначити, що завдяки впровадженню принципів сталості та збалансованості, стало можливим розвивати сталий туризм на територіях, які мають статус природоохоронних, різного ступеня заповідності:

- зоологічні парки;
- біосферні сади;
- дендрологічні парки;
- парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва;
- пам'ятки природи загальнодержавного та місцевого значення (наприклад, водоспади, печери, мальовничі ландшафти тощо);
- об'єкти, які виконують як природоохоронну, так і господарську функцію (наприклад, лісові господарства, міські парки, приміські парки тощо).

Нажаль, війна в Україні не сприяє розвитку туристичної сфери та створює перепони щодо досягнення сталого розвитку, зокрема в туристичній галузі. Так, в ході повномасштабного вторгнення з 24 лютого 2022 року частина територій природно-заповідного фонду (ПЗФ) України опинилась в зоні активних бойових дій або в окупації. Загальна кількість територій, які досі перебувають в окупації та зоні бойових дій, становить приблизно 812 об'єктів площею майже 1 млн. га. Серед них біосферні заповідники «Асканія-Нова», «Чорноморський», Український степовий, Луганський природні заповідники та інші. Відобразимо зміни в ПЗФ у вигляді табл. 1.

Дані, наведені в табл. 1, свідчать, що протягом 2023 року в Україні створили 116 нових територій природно-заповідного фонду в 15 областях та місті Київ. Загальна площа нових об'єктів природно-заповідного фонду становить 13 646 га. Нажаль, темпи створення площі ПЗФ значно менші ніж темпи їх руйнування, що вказує на неспроможність розвитку сталого туризму на природоохоронних територіях нашої держави.

Таблиця 1

Зміни в природно-заповідному фонді України в 2023 році

Адміністративно-територіальна одиниця	Кількість нових природно-заповідних фондів, од.	Кількість розширених природно-заповідних фондів, од.	Кількість скасованих природно-заповідних фондів, од.
Вінницька область	0	1	0
Волинська область	4	0	0
Донецька область	2	0	0
Житомирська область	17	4	0
Закарпатська область	1	0	2
Київська область	28	2	3
Кіровоградська область	11	0	0
Львівська область	6	3	1
м. Київ	3	0	0
Миколаївська область	6	0	0
Полтавська область	4	0	0
Сумська область	10	1	0
Хмельницька область	3	0	0
Черкаська область	11	0	0
Івано-Франківська область	10	0	0
Тернопільська область	0	1	0
Загалом	116	12	6

*сформовано з використанням [1]

Відповідно до Європейської програми збереження біорізноманіття [2], Україна до 2030 року має збільшити площу природно-заповідного фонду з 6,7% від загальної площі країни до 30%. Станом на 2024 рік маємо лише 1/5 необхідного показника. А згідно з Державною стратегією сталого розвитку [3], до 2030 року Україна має досягти показника в 15%, чого, зважаючи на темпи заповідання, імовірно, не станеться. Адже темпи знищення природи значно переважають темпи її збереження у зв'язку із військовою агресією рф.

Таким чином, можна зробити висновок, що війна суттєво вплинула на розвиток туристичної галузі, адже в умовах постійних обстрілів та переміщення лінії фронту вкрай складно розвивати туристичну сферу, зокрема формувати природоохоронні території, підтримувати їх подальший розвиток та зберігати природне біорізноманіття. Слід акцентувати увагу, що не дивлячись на всі перепони, в Україні сформовано сталий туризм природоохоронних територій, започатковано вектори його розвитку, запроваджено відповідні принципи.

Література:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Стратегія біорізноманіття ЄС до 2030 року: повернення природи у наше життя. URL: https://uncg.org.ua/strategiia-bioriznomanittia-ies-do-2030-roku-povernennia-prirody-v-nashe-zhyttia/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwo8S3BhDeARIsAFRmkOO0Vev4jbZ8BVNDzQYKfaIkPv5UCmwNCQkj0lpDg2C6reRgpdM-EZgaAtSIEALw_wcB
3. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/strategiya-staloho-rozvytku-ukrayiny-do-2030-roku>

ПІДДУБНЯК О. В., здобувач ОС «Доктор філософії» (PhD)
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти», м. Вінниця

ТУРИЗМ ЯК ДОМІНУЮЧА СКЛАДОВА МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

Міський розвиток в сучасних умовах існування держави спрямовано на створення сприятливих умов для існування громади, які складаються з нормативно-правових, організаційних та економічних умов. Сучасний місцевий розвиток регіонів України опинився під впливом зовнішніх факторів, які стали наслідком військової агресії з боку росії. Саме ці фактори спричинили гальмування процесів децентралізації влади та призвели до виникнення великої кількості додаткового навантаження при вирішенні суспільних проблем на органи публічної влади на місцевому рівні. Але, незважаючи на наявність великої кількості невирішених питань, місцевий розвиток виконує свою основну функцію - змінює стан територіальної громади через покращення показників рівня та якості життя її населення за допомогою економічних та соціальних важелів впливу [1].

Розвиток туризму на місцевому рівні – це регулювання цієї галузі на основі політико-правового та організаційно-економічного впливу. До першого належать створення умов через формування нормативно-правової бази для існування туристичної галузі (місцева політика щодо розвитку туризму в територіальній громаді через створення необхідних стратегій програм та проєктів), до другого належать основні заходи організаційного та економічного характеру (створення туристичного середовища, надання пільг та преференцій для розвитку туристичної галузі). Основне завдання органів публічної влади на місцевому рівні - ефективно регулювати туристичну галузь через ці механізми, що сприятиме підвищенню долі галузі у показниках ефективного розвитку громади. Для цього органи місцевої влади повинні сприяти розвитку ресурсного потенціалу громади, до якого безумовно належить розвиток туризму, який є потужним інструментом економічного зростання та поліпшення якості життя